

Kunst

Gledesbunter

Britiske Nnena Kalus verker er en fryd for øyet – og rister av seg samtidskunstens behov for å forklare seg selv.

Nicholas Norton
26. mars

KOMMUNIKASJON: Nnena Kalus verker legger ikke opp til at de handler om noe utenfor seg selv. Likevel kan de fortelle noe om samfunnet, skriver Nicholas Norton. BEGGE Foto: Erik Sæter Jørgensen/Kunsthall Stavanger

Creations of Care

Nnena Kalu | Kunsthall Stavanger | Står til 3. august

Den britiske kunstneren Nnena Kalu, som er aktuell med utstillingen «Creations of Care» på Kunsthall Stavanger, skaper sine skulpturer gjennom en repetitiv prosess: Hun surrer og binder sammen hverdagsmaterialer som brukes til innpakning, som farget teip, papp, plast, papir og netting.

Formene hun lager, er ofte kveilet rundt plastrør, slik at de fremstår som fargesprakende kokonger, hjerter eller bunter. I kunsthallens avlange overlyssal – et av de fineste utstillingsrommene i Norge – får skulpturene optimale visningsforhold, der de svever i en lang og snirklande rekke suspendert fra taket i omtrent brysthøyde. De har en pulserende, livaktig kvalitet, mye takket være de tette remsene med ulike teksturer, farger og gjennomskinnelighet.

Kalu har en utviklingshemming og kommuniserer primært ikke-verbalt. Hun har lenge hatt studio hos Action Space i London, en organisasjon som tilrettelegger for kunstnere med læringsvansker. Dette er imidlertid ikke noe man kan lese av verkene i seg selv, men opplyses om i utstillingsskrivet fordi Kalu i liten grad selv legger føringer for hvordan verkene skal tolkes.

OVERFLOD: Nnena Kalus verker utstråler en vitalitet det er umulig å ikke bli i godt humør av.

Sistnevnte bryter på mange måter med de kravene som kunstinstitusjoner og kunstsyste­met stiller til kunstnere, som jo ofte er nødt til å selge inn at kunsten deres er «relevant» gjennom å forklare den, delta i kunstnersamtaler og lignende. Slik virker det også rimelig å anta at ordet *care* – på norsk omsorg – i utstillingstittelen ikke bare handler om skulpturenes omsluttende kokongformer. Det signaliserer vel så mye et mål om å gjøre kunsten tilgjengelig for flere. Ikke bare publikummere, slik kunstinstitusjonene tradisjonelt har siktet mot, men også utøvere.

En fallgrube for kritikere – og for øvrig også institusjoner – i møte med kunst som springer ut av en slik progressiv agenda, er fristelsen til å redusere verkene til enten et avtrykk av kunstnerens identitet eller til å vurdere dem utelukkende ut ifra etiske intensjoner, heller enn estetiske kvaliteter. I Kalus tilfelle er dette imidlertid ikke noe dilemma, ettersom utstillingen bugner over av formale kvaliteter. I tillegg til skulpturene rommer Kunsthall Stavangers fire sidesaler abstrakte tegninger i nær kroppsstore formater, som i sine mange subtile variasjoner oppleves som ekspressive, men kontrollerte.

«Utstillingen bugner over av formale kvaliteter»

«Drawing 53» (2022) består av to gule ark, begge dekket med oransje blekk. På disse flatene har Kalu skapt store spiralformer bestående av mange lagvise og tynne linjer i lilla og svart pastell. Linjene er av en lengde hvor man kan forestille seg at de er tegnet med én lang og uavbrutt bevegelse av en fullstendig utstrukket arm. Når Kalu jobber med to eller flere ark, beveger hun seg visstnok frem og tilbake mellom dem og tegner én og én strek, ofte med øynene lukket. Det er lett å tenke seg hvordan denne prosessen er kilde til tegningens mange små og forlokkende kontraster, og inntrykket man får er av en tett forbindelse mellom tegningene og kroppen.

I «**Drawing 47**» (2022), som også består av to ark, har Kalu skapt to spiralformer med ulike fargekombinasjoner. I den ene tegningen er spiralen bygget opp av røde pastellinjer lagt over blå streker, mens i den andre er blå pastellinjer lagt over røde, som skaper subtile forskjeller i fargemetting og dybdevirkning mellom de to arkene.

I de mange tegningene kommer variasjon til syne i strekenes rytme: Iblant er de lange og flytende, andre steder bølgete eller viltre og hakkete. I noen få tilfeller er merkene nesten kalligrafiske, som gir assosiasjoner til den abstrakte ekspresjonismen. Fra den største av skulpturene, som henger midt i hovedrommet, subber svarte magnetbånd fra VHS-kassetter ned i gulvet, mens en slags syntetisk chiffon i knall rosa er dandert i pene fletter. Hvite papirstrimler velter ut i store krøller, og gul netting er løst viklet sammen i en bunt. Denne overfloden av materialer og farge utstråler en vitalitet som det er vanskelig å ikke bli i godt humør av.

Dette er en utstilling som bryter med forventninger til hvordan samtidskunsten skal kommunisere, fordi den ikke legger opp til at verkene handler om noe utover seg selv. Imidlertid har den franske filosofen Jacques Rancière hevdet at kunstens politiske potensial ligger i dens evne til å påvirke hvordan vi erfarer verden, selv når den ikke eksplisitt tar for seg politiske spørsmål. De estetiske uttrykkene som til enhver tid gjør seg gjeldende, forteller dermed noe om samfunnet de springer ut av og dets verdigrunnlag.

Rancières perspektiv gir en nyttig inngang til Nnena Kalus kunst. Verkene bærer ikke nødvendigvis på et eksplisitt budskap om omsorg, men viser det estetiske overskuddet som kan oppstå når man inkluderer de som står utenfor, tenker eller opplever verden annerledes. Skulpturene hennes er preget av intense kontraster – på terskelen til det visuelt overveldende – og skaper en direkte, oppslukende erfaring som ikke må legitimeres gjennom ytre referanser.

Del artikkelen

kunst@klassekampen.no

KUNST

